№ 262. Poniedziałek 16. Listopada 1857. Rok wydania 47.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesiecznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Na mocy dekretu wysokiego ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 2. b. m. liczba 30343 należy pobierać na pokrycie potrzeb krajowych i uwolnienia od ciężarów gruntowych na rok adminstracyjny 1858 w Lwowskim okręgu administracyjnym, a mianowicie na potrzebę krajową po $4^3/_4$ kr. m. k., a na wydatek uwolnienia od ciężarów gruntowych po 30 kr. m. k. od każdego reńskiego m. k. wszystkich stałych podatków, a zatem także od podatku dochodowego od stałych pensyi jako dodatek do nich.

Co się niniejszem podaje do wiadomości powszechnej z tą uwagą, że względem poboru i porachunku tego podatkowego dodatku będą wydane równocześnie potrzebne rozporządzenia.

Lwów, 12. listopada 1857.

Sprawy krajowe.

(Zaraza na bydło.)

Lwów, 13. listopada. Podług raportów urzędowych z drugiej połowy zeszłego miesiąca zgasła zaraza na bydło rogate w Zalipiu, obwodzie brzeżańskim, i w Drohobyczu, obwodzie samborskim, wybuchła zaś nanowo w Rohatynie i Firlejowie, obwodzie brzeżańskim.

Dotąd więc znajduje się jeszcze w tutejszym okręgu Namiestnictwa 5 miejsc dotkniętych zarazą, a mianowicie po 1 w czortkowskim, samborskim i stryjskim obwodzie, a 2 w brzeżańskim; ale tylko w jednem z nich, to jest w Boryszkowcach, w obwodzie czortkowskim, znajdowało się jeszcze 12 sztuk chorego bydła.

We wszystkich tych pięciu miejscach, zostających jeszcze pod dozorem policyi weterynarnej, ze stanem bydła liczącym 1906 sztuk w 44 oborach, dotknęła zaraza 222 sztuk, z których 80 wyzdrowiało, 116 odeszło, 14 zabito, a 12 (jak wyżej) pozostało jeszcze w stanie choroby.

(Żałoba dworu. — Mianowanie. — Banknoty nowej stopy. — Konsumcya cygarów. — Kolej żelazna z Szolnoka do Debreczyna. — Most na Cisie.)

Wiedeń, 13. listopada. Z najwyższego rozkazu przywdzieje dwór cesarski żałobę po ś. p. Jej Królewicz. M. Wiktoryi, Auguście, Antonecie Księżnie Nemours, urodzonej Księżniczce z Sachsen-Coburg-Gotha, zacząwszy od 13. b. m. na dwanaście dni, a to równocześnie z żałobą po ś. p. Jej Królewicz. M. Infantce Hiszpańskiej Maryi Amalii.

— Po zmarłej J. M. Księżnie sycylijskiej a infantce hiszpańskiej Maryi Amalii przywdziewa dwór z najwyższego rozkazu Jego c. k. Apost. Mości od d. 12. listopada na dni 16 żałobę z odmianami, mianowicie na pierwszych ośm dni od 12. włącznie do 19. listopada tak zwaną żałobę grubą, a na dalszych ośm dni od 20go włącznie do 27go tak zwaną żałobę lekka.

Minister spraw wewnętrznych za porozumieniem się z ministrem sprawiedliwości mianował powiatowego adjunkta, Stanisława Skrzyszewskiego, przełożonym urzędu powiatowego w administracyjnym Krakowskim obwodzie.

Bank narodowy czyni już przygotowanie do robienia pieniędzy papierowych według nowej stopy menniczej.

Dla sprostowania wiadomości w *Oester. Ztg.* o konsumcyi cygarów w Austryi zamieszczamy następujące daty urzędowe: Na rok administracyjny 1858 preliminowana jest we wszystkich fabrykach rządowych ogólna produkcya cygarów: tysiąc trzysta milionów sztuk. Przedaż cygarów rządowych w Wiédniu wynosiła w roku 1857: 182,290.825 sztuk; 1856: 168,759.575; 1855: 149,920.175; 1854: 131,565.000; 1853: 127,601.000; 1852: 123,877.000: 1851: 100,987.690 sztuk.

— Uroczyste otwarcie kolei żelaznej z Szolnoka do Debreczyna nastąpi według doniesienia c. k. uprzywilejowanego towarzystwa kolei żelaznej z nad Cisy na d. 19. b. m. w obecności Jego c. k. apost. Mości lub J. M. najdostojniejszego Arcyksięcia namiestnika Albrechta, jeśli w ciągu tego czasu nie nastąpi żadna odmienna uchwała Najjaśniejszego Pana.

— Według telegraficznej depeszy z Szegedynu jechały na dniu 8. b. m. po raz pierwszy pociągi przez prowizoryczny most na Cisie. Most ten pełni obecnie podwójne zadanie, służy bowiem nie tylko za punkt oparcia przy budowie nowego mostu stałego, ale jest także niezbędnie potrzebny do utrzymania komunikacyi między Szegedynem a Temeszwarem, jak tylko pójdzie tędy kolej żelazna. Pierwsza jazda pociągów dla próby odbyła się bardzo pomyślnie, spodziewać się też, że w kilku dniach już będzie ukończona kolej żelazna i otwarta na całej przestrzeni.

Portugalia.

W Lizbonie sroży się ciągle zaraza, a smutek mieszkańców może zamieniłby się w rozpacz, gdyby nie poświęcająca wspaniałomyślność młodego Króla, który pociesza cierpiących i wlewa odwagę w zwątpionych. Niezmęczony i nieustraszony spieszy do łoża słabych i umierających, i wydaje wielkie sumy, aby ulżyć i pomódz cierpiącym, a dostatecznie wesprzeć pozostałych. Po tych pracach, usiłowaniach i niebezpieczeństwach dnia odwiedza każdego wieczora teatr, gdzie okazaniem obojętności pełnej powagi przyczynia się wiele do wzniesienia ducha mieszkańców.

Hiszpania.

(Nowe ministeryum.)

Madryt, 3. listopada. Organ nowego gabinetu, dziennik *Diario espanol*, zamieścił wczoraj nieco dłuższy artykuł, który możnaby poczytać niejako za program świeżo mianowanych ministrów. Wskazując na znaną przeszłość nowych członków gabinetu upewnia *Diario espanol*, że rząd będzie przestrzegał ściśle zasad konstytucyi z r. 1854. Wolność prasy pozostanie nienaruszoną, chyba że ją potępi lub zmieni co do niektórych punktów samo zgromadzenie Kortezów. Gabinet oświadcza jednak z góry, że życzy sobie szczerze, aby prasa w obszerniejszem poruszała się polu, i nieco pomyślniejsze zajęła stanowisko. Aż do stanowczej decyzyi Kortezów pozostanie wprawdzie w wykonaniu dawniejsza ustawa prasy, ale rząd będzie się starał łagodzić ją ile możności. Także i zamierzona reforma parlamentu będzie odroczoną aż do zebrania się Kortezów, wszakże gabinet może oświadczyć już w tej chwili, że nie pójdzie w ślady dawniejszego ministeryum, i nie myśli ujmować Kortezom ich prawodawczej władzy. Co do osób przyrzeka nowe ministeryum postępować w duchu pojednawczym, i tych tylko urzędników zamierza oddalić z administracyi, których dla dobra kraju niepodobna utrzymać na dawnych posadach.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Wojsko do Indyi. — Flotyla towarzystwa żeglugi. — Drut elektryczny. — Reforma parlamentarna. — Podwyższenie stopy procentowej.)

Londyn, 10. listopada. W Windsor obchodzono wczoraj w kole familijnym 16. rocznicę urodzin Księcia Walii. Książę Cambridge i Książę Leiningen są w gościnie u dworu.

— Dnia 9. listopada odszedł jeden oddział 60. pułku strzelców z Chatam do Gravesend, zkąd na pokładzie paropływu „Indomitable" odpłynie niezwłocznie do Madras.

— Flotyla parowa towarzystwa *Peninsular and Oriental* powiększy się znacznie temi czasy. Dnia 6. listopada zawinął do Southamptonu paropływ „Nemesis" w objętości 2600 beczek a sile 600 koni, zbudowany świeżo na rachunek towarzystwa w Glasgowie; w krótce przyłączą się do niego trzy inne nowo zbudowane okręta kompanii, mianowicie „Benares", „Salsette" i „Northam".

— Po długim zachodzie wyładowano wreście z okrętów „Niagara" i „Agamemnon" druty antlantyckiego telegrafu. Spoczywają teraz na brzegu w Plymouth pod umyślnie zbudowaną szopą w długości 150 a szerokości 50 stóp. Okręt „Niagara" odpłynął napowrót do Ameryki, gdzie co do swego wewnętrznego urządzenia zupełnej ma doznać zmiany.

— *Times* stara się dowieść, że niepodobna, aby parlament zajmował się w przyszłym roku bilem reformy parlamentarnej, bo przy obecnym składzie rzeczy w Indyach nie mogłaby sprawa ta zwrócić na siebie publicznej uwagi. Powstanie indyjskie jest obecnie jedy-

nym przedmiotem, któremu parlament całe swe powinien poświęcić zajęcie.

— J. M. Królowe odwiedzała przedwczoraj w Claremont księżnę Nomours.

— Nowy lord-major, sir Robert Carden, udał się wczoraj w uroczystym pochodzie do Westminster, gdzie złożył przysięgę przed kanclerzem skarbu.

— Dyrektorowie banku angielskiego podwyższyli dyskonto na 10 procent. Krok ten nie wywarł żadnego wrażenia, bo przewidywano go już oddawna.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Nowiny dworu. — Projekta w radzie stanu. — P. Lesseps w Wiedniu. — Kredyt publiczny. — Pomnik księciu Beauharnais. — Adres chrześcian na wschodzie. — Przetworzenie marynarki. — Dary Sułtanowi w Kambodży. — Układy z Uraguajską republiką. — Domyślna podróż cesarska. — Nowe komendy wojskowe.)

Paryż, 10. listopada. Hrabia Walewski pozostanie jeszcze 8 dni w Compiegne, dokąd odjechali też hrabia Kiselew i hrabia Hatzfeldt.

— Dwór cesarski zabawi w Compiegne najdalej do 20. b. m. Do Paryża nadeszło już polecenie, aby przysposobić na przyjęcie Cesarstwa apartamenta w Tuilleryach.

— W radzie stanu wniesiono projekt ustawy, aby ustanowioną w roku 1807 prawną stopę procentową zmienić w obec dzisiejszych stosunków finansowych. W tej chwili naradza się rada stanu nad projektem ustawy co do wychodźtwa do kolonii francuskich.

— Telegraficzna depesza z Wiednia donosi, że p. Lesseps jadąc do Carogrodu wstąpił do stolicy austryackiej, gdzie jak najlepszego doznał przyjęcia.

— *Pays* upewnia, że rząd zajmuje się w tej chwili z wszelką szczerością położeniem finansowem kraju, i przemyśliwa pilnie nad środkami, aby poddźwignąć kredyt. W dalszym ciągu stara się dowieść pomieniony dziennik, że właściwy stan rzeczy nie jest tak czarny, jak go malują niektóre dzienniki.

— Prefekt Sekwany przyjmował temi dniami deputacyę komisyi, która pod przewodnictwem Jubinala i jenerałów Schram, Renault i Lavoestine zajmuje się wzniesieniem pomnika dla księcia Eugeniusza Beauharnais. Przy tej sposobności wyraził p. Hausmann, że wkrótce rozpoczną się prace około bulwarów księcia Eugeniusza. Nowe to miejsce przechadzki ma w przeciągu dwóch lat stanąć już otworem dla publiczności.

— Chrześcianie z dalekiego wschodu zanieśli adres do Cesarza Napoleona, mieniąc go obrońcą wiary chrześciańskiej na całym świecie. Z adresem tym pospieszy do Paryża dwóch posłów, a w grudniu już mają przejeżdżać przez Makao.

— Oddział wojny i marynarki w radzie stanu zajmuje się obecnie „przetworzeniem floty“. Rada stanu ma właściwie naradzić się tylko w tym względzie co do kosztów, główna zaś rzecz idzie o to, aby wszystkie dzisiejsze francuskie okręta wojenne przemienić na paropływy. Kosztowałoby to jak obliczono 250 milionów franków, dodając do tego i wydatki na budowę nowych parVopływów. Rada stana ma z rozkazu Cesarza wyrazić swe zdanie co do sumy samej.

— Dziennikowi *Pays* piszą z Tulonu pod dniem 6. listopada, że parVopływ „Dordogne“ otrzymał zlecenie przygotować się do odjazdu na d. 15. albo 20. b. m. Okręt ten odwiezie dary dla Sułtana Kambodży, władcy lenniczego w cesarstwie Anam. Wśród obecnego prześladowania chrześcian okazał się Sułtan Kambodży bardzo przychylnym Europejczykom i wyraził życzenie, zawiązać stosunki z państwami zachodniemi.

— Jak donoszą *Monitorowi* stanęła w Montewideo na d. 23. czerwca 1857 ugoda między pełnomocnikami Francyi i Anglii a rzeczpospolitą Uraguay, co do regulacyi angielsko-francuskich pretensyi za straty, poniesione w wojnie. Na mocy tej świeżo zawartej ugody zbierze się mieszana komisya w Montewideo, aby rozpoznać dokładnie wszystkie wniesione pretensye. Mieszkańcom rzeczypospolitej wyznaczono 90 dni czasu do wniesienia swych pretensyi przed komisyę, a dla nieobecnych w kraju przedłużono termin do 180 dni, od czasu zebrania się komisyi.

— Dziennik *Akbar* podaje bliższe szczegóły o linii telegraficznej Bretta z przylądku Bon na Sardynię do Paryża. W dalszym ciągu artykułu przychodzi wzmianka, że Algierya wygląda od dawna z upragnieniem przybycia Cesarza Napoleona III, spodziewając się wszystkiego po jego mądrości i sprężystości. Założenie nowego telegrafu sprzyja wielce temu gorącemu życzeniu mieszkańców Algieryi, bo Cesarz przejeżdżając się po Algieryi, byłby za pomocą komunikacyi telegraficznej zaledwie o kilka minut oddalony od Paryża. W razie potrzeby mógłby w 30 godzinach powrócić parVopływem do Marsylii. Artykuł ten oddrukowany w *Monitorze* pozwala się domniemywać, że pokilkakroć zapowiadana podróż cesarska do Algieryi nastąpi wreszcie w rzeczywistości.

— Dwóch lekarzy francuskich pospieszyło do Lizbony poznać bliżej nieznany dotąd rodzaj febry, jaki grasuje obecnie w nieszczęśliwej stolicy portugalskiej.

— Zapewniają, że w ciągu miesiącu grudnia utworzy Cesarz pięć wielkich komend wojennych, nie robiąc zresztą żadnej zmiany w wojskowym podziale Francyi.

Szwajcarya.

(Granice francuskie. — Dotkliwe straty w majątkach. — Okólnik w sprawie werbunku angielskiego.)

Berna, 6. listopada. Poselstwo francuskie wniosło żałobę do rady związkowej, że ćwicząc się niedawno w strzelaniu, wystrzeliła artylerya szwajcarska kilka kul na ziemię francuską. Rada związkowa nakazała zaraz śledztwo, a przeświadczywszy się rzeczywiście o słuszności żałoby poselstwa, wymierzyła stosowną karę na oficera, który dowodził podczas strzelania.

Straty, jakie obecne przesilenie finansowe w Ameryce zadaje przemysłowi szwajcarskiemu, są o wiele znaczniejsze, niż dotychczas wiadomo publiczności. Wielu fabrykantów, mianowicie rozpoczynających zawód, włożyło cały swój majątek w towary, wysłane do Ameryki, nie otrzymując zaś przy obecnym stanie rzeczy żadnej ztamtąd gotówki, będą musieli pozamykać warsztaty. Oprócz tego posiada wiele osób prywatnych znaczne kapitały w papierach amerykańskich, zkąd nieochybna prawie zagraża im straty. Nieszczęsny zaś finansowy stan dzisiejszy ciąży nietylko na wyrobach jedwabnych, ale także na zegarkach i fabrykatach ze słomy. W okręgach zegarmistrzowskich odbierają co chwila smutne wieści z Ameryki i główniejszych miast kontynentu, i muszą zamykać fabryki. Zagrażający brak roboty byłby w obecnej chwili w dwójnasób srozszym ciosem dla tysiąca robotników, bo i rozpoczęte prace około budowy kolei żelaznych musiałyby w znacznej części ustać w braku funduszów pieniężnych.

— Od dawna już mówiono znowu o zaciągach do Anglii; teraz wyjaśniono poniekąd niepewność. Angielskie poselstwo oświadczyło imieniem angielskiego rządu radzie związkowej, że w kilku państwach werbują Szwajcarów niby dla Anglii. Pierwsze werbunki na wschód nastąpiły jedynie tylko za wyraźną uchwałą angielskiego parlamentu; zatem i względem werbunków do Indyi musiałaby zapaść podobna uchwała na nowo, a gdy taka nie nastąpiła, i nawet tak prędko wcale nie jest spodziewana, nie bierze na siebie angielski rząd żadnej odpowiedzialności. Po tem oświadczeniu wysłała rada związkowa do wszystkich rządów w Kantonach okólnik, aby odpowiednio do tego oświadczenia postąpiono.

Włochy.

(Mianowanie prezydente w Hadze. — Budżet państwa papiezkiego.)

Margrabia Migliorati, piemoncki poseł przy papiezkim dworze, który niedawno opuścił Rzym, powrócił do stolicy papiezkiej, aby ją opuścić stanowczo, gdyż został mianowany rezydentem ministeryalnym w Haadze. Jest to pierwszy dyplomata, który w takim charakterze zastępuje Piemont w Holandyi, gdyż dotychczas poseł piemoncki przy dworze belgijskim był także i dla Holandyi przeznaczony.

Pierwszy piemoncki legacyjny sekretarz w Konstantynopolu, pan Pes della Minerva, ma być w Rzymie następcą margrabiego Migliorati.

Z **Rzymu** donoszą pod dniem 4. listopada: W budżecie państwa papiezkiego na rok 1858 podane są zwyczajne wydatki na 14,222.077 szkudów, nadzwyczajne na 330.492; w ogóle o 202.425 mniej niż w roku 1857. Dochody stałe obliczono na 14,282.104 szkudów, nadzwyczajne na 371.894; przewyższają więc wydatki o 101.429 szkudów, a w ogóle okazuje się w porównaniu z rokiem 1857 oszczędzenie w kwocie 583.731 szkudów.

Niemce.

(Konferencye względem emisyi banknotów.)

Zeit donosi z **Berlina** z 10. listopada, że termin do zebrania się pełnomocników państw związku celnego na konferencyę dla ułożenia wspólnej podstawy pod względem emisyi pieniędzy papierowych niezostał jeszcze oznaczony. Bawarya, która z początku nalegała wielce o zwołanie takiej konferencyi, odmówiła teraz uczestnictwa swego w zwołanem zgromadzeniu. Niewywoła to jednak żadnej zmiany w tutejszych rozporządzeniach, czy konferencya nastąpi czy nie.

Szwecya i Norwegia.

(Trudności w przeprowadzeniu wolności religijnej.)

Sztokholm, 2. listopada. Propozycyę królewską co do rozszerzenia wolności religijnej można poczytywać już za odrzuconą. Po siedmiu poprzednich wspólnych posiedzeniach wszystkich cztrech stanów naraz rozpoczęły się z dniem 30. października narady każdego stanu zosobna, a zaraz nazajutrz zapadły następujące uchwały: Przeciwne propozycyi królewskiej przedwstępne zdanie osobnego wydziału przyjął stan szlachecki i rycerski większością 138 przeciw 78 głosom, stan mieszczański odrzucił je natomiast 34 głosami przeciw 11. Za toż stan duchowny i włościański poszedł za przykładem szlachty i przyjął zdanie wydziału, przeciwne wnioskowi królewskiemu. Po takim wstępie wytoczyły się z kolei własne wnioski wydziału, przedłożone stanom w miejsce propozycyi królewskiej. Wnioski te obejmują w formie rezolucyi następujące cztery punkta: 1) Zatrzymanie kary bannicyi za odszczepieństwo od „czystej wiary ewangelickiej“, nie odbierając jednak skazanemu zwyczajnych praw dziedzictwa. 2) Zmienienie ustawy tak zwanej Konventikelplacat. 3) Pozwolenie udawać się po chrzest dla dzieci i sakrament pokuty do księży innych parafii. 4) Używanie dawnego

brewiarza kościelnego pod niektóremi warunkami przy chrzcie i spowiedzi. Wszystkie te wnioski nie przyszły jeszcze po d. 2. listopada pod obrady stanu rycerskiego, stan duchowny odesłał dwa pierwsze punkta napowrót wydziałowi, a drugie dwa odrzucił bezwzględnie. Przeciwnie postąpił sobie stan mieszczański, bo dwa pierwsze przyjął w zupełności, a dwa drugie odesłał napowrót do wydziału, zaś stan mieszczański zwrócił wydziałowi wszystkie cztery punkta bez wyjątku.

Nigdy też jeszcze nie widziano w stanach szwedzkich tak żywych i żarliwych debat. Na wspólnych siedmiu naradach wszystkich czterech stanów naraz występowało 39 mowców. Z tych przemawiało 17 za propozycyami królewskiemi, 14 odzywało się za bezwzględnem odrzuceniem, a 8 radziło odesłać je napowrót wydziałowi. Z siedmnastu mowców przychylnych wnioskowi należało 12 do stanu rycerskiego, 3 do stanu chłopskiego a 2 do stanu mieszczańskiego. Z mowców przeciwnych wnioskowi przypada 4 na stan rycerski, 6 na stan duchowny a 4 na stan wieśniaczy. Za odesłaniem wniosku do wydziału przemawiało 7 księży i jeden wieśniak. Wszyscy ci jednak, co odzywali się za odesłaniem wniosku, oświadczyli się zarazem za zniesieniem banicyi a jeden z księży zdawał się nawet bezwarunkowo pochwalać propozycyę królewską.

Rosya.

(Towarzystwo do sprzedawania metalów i minerałów. — Kwestya poddaństwa. — Policyjne przepisy.)

Gazeta warszawska z 8go listopada pisze:

Z **Moskwy** donoszą, ze utworzyła się tam kompania na akcyach w celu handlowania metalami i minerałami. Posiadacze nasi fabryk żelaznych będą mieli sposobność sprzedawać swoje wyroby za gotówkę, nie uciekając się do bogacących się bajecznie ich kosztem monopolistów. Należy spodziewać się, że żelazo, podnoszone już od lat kilku w cenie przez spekulantów i doprowadzone do trudnej do uwierzenia drożyzny, będzie przedawane konsumentom z zarobkiem umiarkowanym. Oprócz tego kompania zamierza zakładać własne fabryki, tak dla przeróbki metalów, jako też dla dobywania odkrytych już w guberniach: moskiewskiej, kaługskiej i twerskiej, węgla kamiennego, siarki i innych minerałów, których potrzeba nieodzowna w Rosyi obecnie czuć się daje. Nowe to gałęzie przemysłu, dając akcyonaryuszom znaczne korzyści, usuną zarazem drożyznę opału i przyczynią się przezto do rozwinięcia żeglugi parowej, rękodzieł i kolei żelaznych."

Petersburg, 2. listopada. Od czasu powrotu Cesarza coraz więcej pewności, że na dniu 18. grudnia (rocznica imienin ś. p. Cesarza Mikołaja) będzie wydany ukaz względem zniesienia poddaństwa. Wiadomo teraz, że w tem jest stanowcza i niezmienna wola samego Cesarza; inni zaś sądzą, że wybór dnia 18. grudnia jest nowym i ostatnim dowodem przyjęcia, co Cesarz Mikołaj względem przeprowadzenia tego dzieła polecił swemu synowi. Gdyby nie wojna, byłoby wielkie to dzieło zapewnie już przeprowadzone. Nowy minister policyi wydał surowe rozporządzenia względem zachowania ochędostwa po domach, a właściwie zaostrzył rozporządzenia dawniejsze. Spodziewają się, że tym sposobem położą tamę cholerze, która od kilka miesięcy wprawdzie niejest tak gwałtowna, jednak nie ustępuje zupełnie.

Księstwa Naddunajskie.

(Program rozpraw w dywanie.)

Jasy, 28. października. Bruxelski dziennik *Levant* donosi według otrzymanych depeszy telegraficznych: Na wczorajszem posiedzeniu dywanu wniósł wydział deputowanych nowy program, który następujące zawiera punkta: Uregulowanie granic nowego państwa za pośrednictwem osobnej komisyi europejskiej, uległość cudzoziemców prawom krajowym, wolności handlowe, utworzenie armii i obwarowanie niektórych punktów państwa, wolność religijna, ustanowienie synodu dla wszystkich spraw duchownych, powszechna równość wobec prawa, słuszny wymiar podatków, konskrypcya, nietykalność osoby i mieszkania obywateli, prawa polityczne dla krajowców wszelkiego wyznania, odłączenie administracyi od sądownictwa i odpowiedzialność ministrów. Dywan rozpoznawał bliżej wszystkie te wnioski i odroczył na 3 dni swą decyzyę w tym względzie.

Montenegro.

(Zatargi pograniczne. — Nowe napady Wassowiczan.)

Gazecie zagrabskiej piszą z nad granicy Montenegru pod dniem 28. z. m.: U granic Albanii i Hercegowiny trwają dotąd zatargi między Czernogórcami i Turkami. W jednej z najnowszych utarczek pomiędzy Czernogórcami nahii Lieszańskiej i Turkami z Podgorizzy poległo dwóch Turków, i głowy ich zatknięto podług dawnego zwyczaju na długie żerdzie. Część Kucyan niechce przyłączyć się do uznania zwierzchnictwa Montenegru, chociaż kilkakrotnie już wzywano ją do tego. U granicy Hercegowiny zrabowano kilka trzód bydła i zabito wielu pasterzy, poddanych tureckich; słowem cała granica znajduje się w powstaniu. — Dla przytłumienia tych zatargów przybyli wszyscy konzulowie z Szkutar do Cetynii, by wyjednać przynajmniej rodzaj zawieszenia broni. Zdaje się jednak, że usiłowanie to pozostało dotąd bezskuteczne.

Cattaro, 2. listopada. Nowo mianowany wojewoda wassowicki, Zaharia, doniósł do Cettinje, że dwa szczepy Wassowiczan złamały zawarte z Turcyą zawieszenie broni i wtargnęły do Podgorizzy, szerząc dokoła mordy i pożogi. Książę Daniło wysłał zaraz komisyę na miejsce, aby dokładnie przekonać się o całym stanie rzeczy i przewodzców obudwu szczepów do surowej pociągnąć odpowiedzialności.

Turcya.

(Najnowsza poczta lewantyńska.)

Paropływem Llojda „Vulcan" nadeszły do Tryestu następujące wiadomości z **Konstantynopola** z 7. listopada:

Jak słychać, wydana została na dniu 28. października nowa depesza do uczestników traktatu paryskiego, w której Porta zastrzega swoje prawa monarchiczne i całość państwa pod względem Księstw Naddunajskich. *Journal de Constantinople* zawiera znów artykuł o stanie rzeczy w Księstwach. Omer Basza odjedzie pojutrze do Bagdadu. Jenerał brygady, Agis Basza, otrzymał misyę do Bośnii. Ismail Basza, Muszyr Rumelii, odjechał do Saloniki. Jenerał Czyrykow i członkowie rosyjskiej komisyi dla uregulowania granicy w Azyi, odjadą wkrótce z powrotem do Petersburga. Pułkownik Tavis ze Stanów zjednoczonych odjechał w misyi do Teheranu. W Loristanie naruszył granicę turecką perski pułkownik Abbas Chan. Funt szterling podniósł się tu na 155 piastrów. Z Aten donoszą, że na wodach greckich wydarzają się liczne rozbicia okrętów.

Azya.

(Korespondencye z Indyi. — Wyludnianie w Chinach.)

Dzienniki angielskie donoszą z listu pewnego cywilnego urzędnika administracyi, przydanego do boku jenerałowi Hawelok, że przechodząc rzekę Ganges musieli Anglicy wytrzymać silny ogień armatni i karabinowy, i z trudnością tylko zdołali zbudować niezbędny most łyżwowy. Jak tylko jednak jeden żołnierz angielski dostał się na drugi brzeg rzeki zamilkły działa a za niemi zaraz i karabiny, i nieprzyjaciel zaczął w pospiechu uchodzić z pola, lubo dostateczne posiadał siły, aby przeszkodzić przeprawie.... Jeden z inżynierów angielskich wita z radością świeżo nadesłane posiłki z Angli. „Tylko większemi siłami wojennemi — pisze w liście prywatnym — uda się poskromić wybuch. Tłuszcze Sepojów pierzchają wprawdzie za pierwszem zbliżeniem się naszych oddziałów, ale zbierają się zaraz na powrót w innem miejscu, szerząc nowe klęski i spostoszenia. Jak tylko dwa korpusy angielskie, każdy o 5000 ludziach, zaczną działać równocześnie, nie zdołają nigdzie powstańcy utrzymać się w otwartem polu i nie ujdą rąk naszych. Musi się też potem odbyć nieubłagany sąd doraźny na tych szatanów. Pragnie tego każdy żołnierz, który stąpił na indyjską ziemię. Popełnione bowiem okrucieństwa szczególniej na dzieciach i kobietach nie zasługują pod żadnym warunkiem na przebaczenie."

Jak spiesznie mogą stosunki wojenne, w kraju mocno zaludnionym jak Chiny, wywołać zupełne przeistoczenie, możemy z miasta Makao czerpać przekonanie. Dotąd była ta portugalska kolonia bardzo mała i bez znaczenia. Obecnie zaś pomnożyła się w kilku miesiącach ludność chińska o 100.000; gdyż ze wszech stron przybywają chińscy kupcy, rzemieślnicy i kramarze, by pieniądze zarobić. Niezdaje się aby ci ludzie, co przybyli z Kantonu, chcieli Makao opuścić. W tym samym stopniu jak Makao wzniesło się pod względem ludności i obrotu handlowego, tak samo podupadła angielska posiadłość Hongkong, gdzie przy nadzwyczajnej drożyznie spoczywa handel, a Chińczycy w służbie u obcych opuszczają miasto.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 12. listopada. *Monitor* ogłasza dekret cesarski, który ciało prawodawcze zwołuje na dzień 1. listopada r. b. Abbatucci umarł. Odsiecz Luknowa potwierdza się. Jak słychać, była już twierdza całkiem podminowana, i za kilka dni mogła być wysadzona w powietrze.

Paryż, 13. list. Jak donosi dzisiejszy *Monitor* będzie Abbatucci pochowany kosztem rządu.

Londyn, 11. list. w południe. Urzędowa poczta indyjska. Delhy są całkowicie obsadzone; strata Anglików wynosi 61 oficerów i 1178 ludzi. Nicholson został raniony i umarł. Król Delhów poddał się z żoną i ułaskawiono ich; obadwaj synowie jego zostali rozstrzelani. Jenerał Havelock dał odsiecz Luknowi, jenerał Neill poległ. Strata Anglików wynosi 450 ludzi. W pobliżu Nassik wybuchło małe powstanie. Bandy zbójeckie w Pendżabie zostały jak się zdaje rozbite.

Londyn, 12. list. wieczór. Rząd upoważnił dyrektorów banku do powiększenia emisyi banknotow. Dyskonto niema być zmniejszone, ażeby pomnożenie banknotów niebyło za wielkie. Użycie uzyskanej przeto nadwyżki ma być poźniej uregulowane. Ministeryum spodziewa się roztropności i dyskrecyi po banku przy pomnożeniu banknotów. Parlament ma żądać bilu indemnizacyi.

Berna. 9. list. W kantonie Neuenburga odnieśli wczoraj stronnicy rządu zwycięztwo nad partyą Rojalistów i Niepodległych. Opozycyjny dekret wielkiej rady względem podstawy reprezentacyi został odrzucony 6113 głosami przeciw 5847.

Florencya, 10. list. *Monitore Toscano* ogłasza traktat zawarty między Belgią i Toskanią względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy. Paropływ „Elba" z drutem na telegraf podwodny między Maltą i Korfu, odpłynął jak donoszą na dniu 31. października z Anglii.

Z Belgradu donoszą: Sąd miejski w Belgradzie wydał już wyrok na spiskowych. Władza sądowa skazała 8 osób na śmierć, a dwie na dożywotne więzienie.

Bombaj, 17. paźdz. Najnowsza poczta zamorska przywieziona paropływem Lloyda „Calcutta". Były Król Delhów i jego małżonka poddali się pod warunkiem, ażeby darowano im życie; ale oprócz dwóch synów został także ich wnuk rozstrzelany. Dnia 23. września wyruszyły dwie ruchome kolumny w pogoń za nieprzyjacielem w kierunku Allighur i Agry; jedna z nich pobiła powstańców z Ihanti 27. września pod Bolnedszubur, druga odniosła zwycięztwo pod Multrą na dniu 28. września. Przywodca z Audhy, Man Siegh został raniony i pojmany. Outram jest lekko raniony. Powstanie Beelów w prezydenctwie Bombajskiem zostało przytłumione. W Bombaju stracono krajowych oficerów i jednego Szeika. Do Kalkuty przybył paropływ z sir Robertem Hamilton, jenerałem Witham, pułkownikiem Depdis i z innymi oficerami jako też z częścią artyleryi. Odsiecz Luknowa nastąpiła 25. września.

Singapore, 1. paźdz. Francuski okręt wojenny „Audacieuse" przybył z baronem Groos i poselstwem francuskiem dnia 28. września.

Honkong, 25. września. Lord Elgin przybył 20. Jak słychać, nieprzyjął dwór pekiński posła rosyjskiego.

Kurs lwowski.

Dnia 14. listopada.		gotówką złr.	gotówką kr.	towarem złr.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	51	4	54
Dukat cesarski	„ „	4	54	4	57
Półimperyal zł. rosyjski	„ „	8	27	8	32
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	$37\frac{1}{2}$	1	39
Talar pruski	„ „	1	33	1	$34\frac{1}{2}$
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	78	33	79	15
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	78	—	78	42
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	80	45	81	30

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 13. listopada o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $81\frac{3}{4}$—$81\frac{7}{8}$. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 92 —93. Lomb. wen. pożyczki z 5% 95 — $95\frac{1}{2}$. Obligacye długu państwa 5% $79\frac{3}{4}$—$79\frac{7}{8}$, det. $4\frac{1}{2}$% $69\frac{1}{4}$—$69\frac{1}{2}$, det. 4% 63 — $63\frac{1}{4}$, detto 3% $49\frac{1}{2}$—50. detto $2\frac{1}{2}$% $40\frac{1}{4}$—$40\frac{1}{2}$, detto 1% $15\frac{3}{4}$ — 16. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 96. — — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 95 — — —. Detto Peszt. 4% 95 — —. Detto Medyol. 4% 94 — —. Obligacye indemn. niższ. austr. 5% $88\frac{1}{2}$—89, detto węgier. $78\frac{1}{2}$—79, detto galic. i siedmiogr. $78\frac{1}{4}$ — $78\frac{1}{2}$. detto innych krajów koron. 86 — 87. Oblig. bank. $2\frac{1}{2}$% 62 — 63. Pożyczka loter. z r. 1834 311 — 312. Detto z roku 1839 136 — $136\frac{3}{4}$. Detto z r. 1854 107 — $107\frac{1}{4}$. Renty Como $16\frac{3}{4}$—$16\frac{7}{8}$.

Galic. list. zastawne 4% 80—81. Półn. Oblig. Prior. 5% 85 — $85\frac{1}{2}$.— Glognickie 5% 80—81. Obligacye Dun. żeglugi par. 5% 85 — 86. Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 88 — 89. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 107 — 108. Akcyi bank. narodowego 958 — 959. Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 194 — $195\frac{1}{4}$. Akcye niż. austr. tow. eskomp. $112\frac{1}{4}$—$112\frac{1}{2}$. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 231 — 232. Detto półn. kolei $169\frac{7}{8}$ — 170. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 273 — $273\frac{1}{8}$. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłatą 30% 100—$100\frac{1}{16}$. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. 100—$100\frac{1}{16}$. Detto cisiańskiej kolei żel. 100—$100\frac{1}{16}$. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 226—$226\frac{1}{4}$. Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. 182 — $182\frac{1}{4}$. Detto losy tryest. 104 — $104\frac{3}{4}$. Detto tow. żegl. parowej 526 — 527. Detto 13. wydania $98\frac{1}{2}$ — 99. Detto Lloyda 348 — 350. Peszt. mostu łańcuch. 59 — 60. Akcye młyna parowego wiéd. 70 — 71. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 19 — 20. Detto 2. wydania 29 — 30. Esterhazego losy 40 złr. $80\frac{1}{2}$—$80\frac{3}{4}$. Windischgrätza losy $27\frac{1}{2}$—$27\frac{3}{4}$. Waldsteina losy 27—$28\frac{3}{4}$. Keglevicha losy $14\frac{1}{4}$ — $14\frac{1}{2}$. Ks. Salma losy $41\frac{1}{2}$—$41\frac{3}{4}$. St. Genois $38\frac{1}{2}$—$38\frac{3}{4}$. Palffego losy $38\frac{1}{4}$—$38\frac{1}{2}$. Clarego $38\frac{3}{4}$ — 39.

Amsterdam 2 m. $89\frac{3}{4}$. Augsburg Uso $108\frac{1}{2}$. — Bukareszt 31 T. 264 —. Konstantynopol 31 T. 470. — Frankfurt 3 m. 107 t. — — Hamburg 2 m. $79\frac{1}{2}$.— Liwurna 2 m. $104\frac{1}{2}$. — Londyn 3 m. 10 — 28. — Medyolan 2 m. $105\frac{1}{2}$. — Paryż 2 m. $125\frac{1}{8}$. Cesarskich ważnych dukatów agio 11 — — — Napoleons'dor 8 $27\frac{1}{2}$ — 8 28. Angielskie Sover. 10 36 — 10 38. Imperyał Ros. 8 42 — —.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 14. listopada

Oblig. długu państwa 5% $79\frac{5}{8}$; $4\frac{1}{2}$% — ; 4% $62\frac{3}{4}$; z r. 1850 —. 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 — —. Wiéd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 960. Akcye kolei półn. — —. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parow. —. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiédniu — —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. $562\frac{1}{2}$ złr.

Amsterdam l. 2 m. —. Augsburg $108\frac{3}{8}$ 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt 107 2 m. Hamburg $79\frac{5}{8}$ 2 m. Liwurna — 2 m. — Londyn 10 — 28. 2 m. Medyolan —. Marsylia $124\frac{1}{4}$. Paryż — —. Bukareszt $125\frac{1}{2}$. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. $10\frac{7}{8}$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemniz. —; detto galicyjskie —. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 $107\frac{1}{4}$. Pożyczka narodowa $81\frac{3}{4}$ C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. $267\frac{1}{2}$ fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. $190\frac{3}{4}$. Hypotekar. listy zastawne —. Akcye zachodniej kolei żelaznej —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. listopada.

PP. Bogdanowicz Michał, z Kosowa. — Bunert Hieronim, c. k. obrach. oficiał, z Berna. — Cikowski Antoni, z Złotnik. — Hubicki Zygmunt, z Nakwaszy. — Hermann Lucyan, z Rzepniowa. — Kunaszewski Władysław, z Kutyszcza. — Lityński Leon, z Kołbajowic. — Stankiewicz Hipolit, z Nawoszyna. — Obertyński Leopold, z Stronibab. — Br. Romaszkan Mikołaj, z Horodenki. — Uniszewski Ignacy, z Lachowic.

Dnia 15. listopada.

PP. Bogdanowicz Robert, z Brzeżan. — Harassek Wład., z Brodów. — Kaliński Tytus, z Krakowa. — Hr. Lubieński Kazimierz, z Warszawy. — Mokranski Emil, z Krzyszczatyka. — Papara Henryk, z Zubomostów. — Rudrof Franciszek z Semenowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 14. listopada.

PP. Baszt i Etsch, c. k. rotmistrze, do Jaworowa. — Krzystkiewicz Piotr, do Rosyi. — Ks. Murasi Dym., ces. ros. major, do Rosyi. — Przyborowski Tadeusz, do Metyniowa. — Paszkucki Ignacy, do Zendowic. — Skrzyński Alexander, do Libusza.

Dnia 15. listopada.

PP. Bogdanowicz Michał, do Czortkowa. — Vayszabel Józef, c. k. rotm. do Przemyśla. — Lazański Adolf, c. k. wojsk. nadlekarz, do Żółkwi. — Nowosielski Jan, do Bilinki. — Stankiewicz Hipolit, do Nowoszyna. — Sowiński Kasper, cyrk. komisarz, do Sambora.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 13. listopada.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	331.70	+ 1.2°	89.3	południowy sł.	pochmurno
2. god. popol.	331.37	+ 0.7°	80.7	„ „	„
10. god. wiecz.	331.28	+ 0.6°	87.3	„ „	„

TEATR.

Dziś: opera niem.: **„Der Troubadour"**, na korzyść pierwszego kapelmistrza p. Józefa Schürer.

KRONIKA.

Gotajski Almanak genealogiczny na rok 1858 opuścił już prasę w większej nierównic objętości niż przedtem, osobliwie co do dat statystycznych o wzmagającym się rozwoju handlu i żeglugi. Rycina tytułowa przedstawia najstarszą Królowę Wiktoryę, a oprócz tego zawiera almanak portrety: Alexandry, Wielkiej Księżnej rosyjskiej, Księżny oldenburskiej, Wielkiego Księcia Mikołaja; Buchanana, nowego prezydenta stanów zjednoczonych, Urquizy, prezydenta argentyńskiej konfederacyi, i kardynała Morlota. Z 48miu panujących w Europie, do których policzono także i Cesarza Brazylii, stoi ze względu na czas panowania, Książę Szaumburg-Lippe, który wstąpił na tron dnia 13. lutego 1787, na samem czele; kończy szereg Cesarz Rosyi, który 2. marca 1855 i Książę Monako, który 20. czerwca 1856 objął rządy państwa. Najstarszy pomiędzy panującymi w Europie jest Wielki Książę Mecklenburg-Strelicki, urodzony 12. sierpnia 1779, gdyż przekroczył 78my rok życia; po nim następuje Król würtembergski urodzony 27. września 1781 roku; król belgijski urodzony 16go grudnia 1790. roku zajmuje szóste, Król pruski jedenaste, Cesarz Francuzów dwudziestedrugie (urodzony 20. kwietnia 1808) a Król bawarski dwudziestepiąte miejsce; najmłodsi panujący w Europie są: 26cioletnia Królowa Hiszpanii, Król portugalski, urodzony 16. września 1837, i Książę Parmy urodzony 9. lipca 1848.— Almanaki domów hrabskich i baronowskich na rok 1858 są także znacznie uzupełnione. Na czele almanaku hrabiowskiego stoi F. Z. M. hrabia Franciszek Gyulai. Liczba wygasłych hrabskich rodzin wynosi 24; pomiędzy tymi Buttler (?), Fritsch, Hochenegg, Kaiserstein, Kettler, Lacy, Lindenau, Manderscheid, Pfaffenhoffen, Salm-Neunburg, Schladen, Schlotheim, Senfft, Pilsach, Schenk, Staufenberg-Ulm i Wurmser. Almanak baronowski zawiera portret jenerała kawaleryi Rotha Schrekensteina. Wygasłych rodzin baronowskich jest 54.

— W handlu I. I. Webera wyszła temi dniami z pod prasy z wyniosłym rysunkiem „relief" zwanym, — mapa zachodnich Indyi z planem Delhów i lexykonem miejscowym Indyi zachodnich; mapa odznacza się dokładnością podań miejscowości i doskonałym rysunkiem. Lexykon jest także z wielką oględnością wypracowany.

— Francuski inżynier Guerin wynalazł nowy system hamowania lokomotywy i wagonów pod nazwiskiem „samodzielny hamulec"; komisya wyznaczona od francuzkiego ministeryum handlu do rozpoznania tego wynalazku i próby wykonywanej na wielki rozmiar wyraziła się bardzo pochlebnie, dodając, że ten system powinien być zalecony wszelkim we Francyi istniejącym towarzystwom kolei żelaznych. Wzór tego także w Austryi patentowanego aparatu jest u pana Dr. Lamberta wystawiony.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*